

2022-06-30
S2022/03174

Socialdepartementet

Länsstyrelserna

Uppdrag att stödja kommunerna i deras arbete med den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens beredskap

Regeringens beslut

Regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att utgöra ett regionalt stöd till kommunerna i deras arbete med den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens krisberedskap och civilt försvar. Länsstyrelserna ska vidare bistå Socialstyrelsen med den information som myndigheten behöver för att följa utvecklingen av kommunernas beredskapsarbete inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Utgångspunkt i arbetet ska vara de redovisningar som Socialstyrelsen och länsstyrelserna har lämnat inom ramen för uppdraget om kartläggning och stöd av den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens beredskap (S2021/05469). Vidare ska länsstyrelserna, utifrån det stödande underlag som Socialstyrelsen tar fram, samordna och stödja kommunernas arbete genom att bidra till erfarenhets och kunskapsutbyte mellan kommunerna på regional nivå.

Länsstyrelsen i Kronobergs län ska samordna och sammanställa länsstyrelsernas redovisningar av uppdraget samt samordna länsstyrelsernas dialog med Socialstyrelsen i uppdraget.

Länsstyrelserna ska årligen, senast den 1 februari, lämna redovisningar till Länsstyrelsen i Kronobergs län som senast den 1 mars årligen lämna en redovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen ska innehålla en beskrivning av länsstyrelsernas stöd till kommunerna samt en beskrivning av hur länsstyrelserna bistått Socialstyrelsen med information

om kommunernas beredskapsarbete inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Länsstyrelsen i Kronobergs län ska senast den 2 juni 2025 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med regionerna och Sveriges Kommuner och Regioner.

För uppdraget får länsstyrelserna under 2022 använda 21 500 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för 2022 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 9 Civilt försvar – hälso- och sjukvård. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition från Länsstyrelsen i Örebro län till Kammarkollegiet senast den 1 december 2022.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2023 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Av proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) framgår att det är viktigt att upprätthålla funktionaliteten inom hälso- och sjukvården i krig. Om sjukvården inte fungerar får det konsekvenser för människors liv och hälsa. Den civila hälso- och sjukvården bör vid krig ha kapacitet att utföra sådan vård som inte kan anstå. Sådan vård ska säkerställas för såväl civila som för militär personal.

Inom hälso- och sjukvården är hela vårdkedjan av betydelse eftersom tillgången till vårdplatser på sjukhusen påverkas av om primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården klarar av sina respektive uppdrag. Om den kommunala hälso- och sjukvården inte klarar av sitt uppdrag kommer patienter därifrån att behöva läggas in på sjukhus vilket riskerar att försvåra mottagandet av krigsskadade. Även socialtjänstens förutsättningar att klara av sitt uppdrag kan påverka inflödet till hälso- och sjukvården. Beredskapsplaneringen för hälso- och sjukvården behöver således ske utifrån ett bredare perspektiv än traumavård och omfatta alla delar av hälso- och sjukvården,

inbegripet smittskydd, primärvård och kommunal hälso- och sjukvård samt socialtjänst.

Hälso- och sjukvården tillsammans med omsorgssektorn är identifierad som en av elva samhällssektorer som omfattas av det nationella arbetet med skydd av samhällsviktiga verksamheter. Socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården är en särskilt prioriterad sektor där Försvarmakten har behov av stöd vid höjd beredskap. Socialtjänsten samt den kommunala hälso- och sjukvården är således av olika skäl en viktig del av det svenska samhällets beredskap.

Inom ramen för Socialstyrelsens och länsstyrelsernas pågående uppdrag om kartläggning och stöd av den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens beredskap (S2021/05469) har myndigheterna lämnat en första delrapportering – Kartläggning av den kommunala hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens beredskap. Av delrapporten framgår att det på flera områden behövs stöd och att det saknas vissa grundläggande förutsättningar för att bedriva beredskapsplanering inom ramen för krisberedskap och civilt försvar. Vidare framgår det att det bland annat behöver skapas förutsättningar för kommunal hälso- och sjukvård och socialtjänst att ingå i kommunens beredskapsplanering och även för hur kommunerna t.ex. ska omsätta inriktningen och målen för civilt försvar för att stärka verksamheternas drift under höjd beredskap. Myndigheterna kommer att i samarbete med berörda aktörer att konkretisera de identifierade behov som redovisas i delrapporten. En långsiktig plan, som utgår bland annat från identifierade behov och utmaningar, tas fram och redovisas senast den 30 juni 2022. Den långsiktiga planen ligger sedan till grund för det stöd till kommunerna som tas fram och som ska redovisas senast den 1 februari 2023.

Länsstyrelserna har vid krissituationer särskilda uppgifter som geografiskt områdesansvariga myndigheter och högsta civila totalförsvarsmyndigheter inom respektive län. Länsstyrelsen ska vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område samt före, under och efter en kris verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas.

Att länsstyrelserna kan agera som ett regionalt stöd till kommunerna i deras fortsatta arbete med beredskapsplanering inom den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänsten är angeläget.

På regeringens vägnar



Lena Hallengren



Albert Sundelius

Kopia till

Statsrådsberedningen, SAM
Finansdepartementet, BA, K, SFÖ
Justitiedepartementet, SSK
Försvarsdepartementet, MFI
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Socialstyrelsen
Försvarsmakten
Samtliga kommuner
Sveriges Kommuner och Regioner